

ledes, at Skibsfartens Udvikling i Forbindelse med Handelens Udvikling er næst efter den direkte Hjælp for Landbruget en af de aller-vigtigste Ting til indirekte Støtte for Landbruget. Altsaa, for Skibsfartens Vedkommende og derigjennem for Landbrugets Vedkommende er det ganske vist en Lettelse, at Kulltolden affattes; men det maa ikke over-sees, at ved at frigive Kul for Told gaar man i Virkeligheden hen og svækker Jordbruget paa andre Omraader, idet andre væsentlige Udførselsartikler for Jordbruget saa vilde synke i Pris, for det Første Brænde; men da den Stilling, Skovene indtage her i Landet, ikke er særlig yndet i dette Thing, skal jeg ikke særlig lægge Vægt paa Brænde; men tillige vil det have betydelig Indflydelse paa Tørveproduktionen. Der er for Dieblisset ikke nogen Jernbanestation i Jylland, uden at der findes betydelige Mæsser Tørv, idet alene fra de store Eiendomme, men selv Husmænd have meget væsentlig Indtægt af Tørveproduktionen. De kæmpe allerede nu haardt nok med Kullene og ville kæmpe endnu haardere, naar Kulltolden bliver nedsat. Imidlertid, da Kul er en vigtig Forbrugs-gjenstand, kan der ikke siges Noget derimod, men da det jo her gjælder om at støtte Algerbruget, fremtræder det i denne Lov paa en noget eiendommelig Maade. Den ærede Minister sagde udtrykkelig, at paa Hvede og Rug bør for Fremtiden ikke lægges Told. Jeg kan ikke indse Andet, end at det er korrekt; paa Rugen maa der ikke lægges Told, fordi det ikke gaar an at fordyre Brødet, vort første Næringsmiddel, og med Hensyn til Hveden er det rigtigt, fordi det forædlede Produkt af Hveden er en saa vigtig Udførsels-gjenstand. Jeg vil tilføje, der udføres en betydelig Mængde Hvedemel, men tillige har Affaldet fra Hvedemøllerne en stor Betydning for Jordbruget, idet Meierierne i Hvedeklid have et uvurderligt Hjælpemiddel. Imidlertid er det mig ikke muligt af den ærede Ministers Udtalelse at forstaa, hvorfor der da efter hans Mening kan lægges Told paa de andre Kornsorter betragtede som Raastoffer; thi lige saa nyttig en Virksomhed som Hvedemøllerne naturligvis ere, lige saa nyttige ere jo, økonomisk set, de Fabrikker, der forarbejde de andre Raastoffer, Bløddryggerierne og Brænderierne, og fra Jordbrugets Standpunkt synes det mig klart, at det, som det gjælder om, er at skabe saa megen nyttig og frugtbringende Virksomhed som muligt i Landet ved Siden af Jordbruget, saa at detses Afværning af Produkter kan finde Sted i Landet. So mere man vil lægge Baand paa og

hæmme den industrielle Virksomhed, desto mere faae vi jo tilovers, som skal indføres. Ifke alene den industrielle Virksomhed sætter Kræfter i Arbejde og giver Afledning for Jordbruget, men ogsaa Handelen og Skibsfarten yde Hjælp, og jo mere vi derfor kan støtte alle disse Virksomheder, desto mere Støtte finder vort Jordbrug, hvorimod ethvert Baand paa hine absolut maa siges at virke hæmmende paa dette. Nu svarer imidlertid den ærede Minister, hvis jeg har forstaaet ham ret, at han tager Skat af disse Virksomheder, fordi deres Produkter ere Gjenstande, som ere værd at beskatte, og som faktisk ikke svare tilstrækkelig Skat for Dieblisset. Det forekommer mig imidlertid, at naar man vil indrømme, at Bryggerier og Brænderier, økonomisk set, ere nyttige for Landet, saa kan det ikke gaa an i en Lov, der som denne tilsigter at fremme Jordbruget, at gaa hen og søge at skaffe Statskassen en forhøiet Indtægt af disse Produkter. Den ærede Minister har forvaret sig imod, at han blot skulde have givet det Udseende af at gavne Jordbruget for paa en snebig og underfundig Maade at skaffe Statskassen en Indtægt; men der kunde ikke efter min Mening have været Tale om Underfundighed heri; thi Jordbruget forlanger saa megen og saa nyttig Virksomhed ved Siden af sig som muligt, saa at der ikke kan være nogen Tvivl om, at en Skat paa disse Raaprodukter er til Skade for det. Det eneste Standpunkt, hvorudfra man kunde se Nytten heraf, er fra et Totalafholdenhedsstandpunkt, og der blev det for lidt; men desuden gjælder det dog væsentligt her om at stille sig paa det rette økonomiske Standpunkt og se, hvorledes vi derudfra kunne gavne Jordbruget bedst. Hvis Ministeriet nu sit gjennemført Tolden paa Byg og Mais, saa vilde jeg dog gjerne stille to Spørgsmaal til den ærede Minister. Det ene er: Er han saa vis paa, at Brænderierne ville kjøbe saa meget mere Korn af os? Det andet er: Hvis Bygtolden virkelig gavner os, saa at vi faae højere Priser paa Byg, er saa den ærede Minister vis paa, at vi ikke ville komme til at sælge Maizen? Med Hensyn til det første Spørgsmaal, om den ærede Minister kan være vis paa, at Brænderierne ville kjøbe vort Korn, vil jeg først sige, at hvis en Told virkelig skal forhindre Brænderierne fra at bruge Mais, saa er den foreslaaede langt fra tilstrækkelig. Saavidt jeg veed, regne Brænderierne, at naar Maizen har en Værdi af 5 Dre til Brænderi, saa vil Hveden have en Værdi af 4 Dre, og Rug, saavidt jeg veed, af 3 til 3½ Dre. Der maatte altsaa i alt Fald meget større Told til; men hvis man